

Lausunto

5.8.2026

VN/34876/2025
VN/34876/2025-PLM-48

JAKELU

Puolustusministeriön lausunto luonnoksesta täydentäväksi hallituksen esitykseksi rikostiedustelulainsäädännöksi

1. Yleistä

Sisäministeriö on pyytänyt lausuntoa puolustusministeriöltä otsikon asiassa. Puolustushallinto on osallistunut hallituksen esityksen valmisteluun sitä koskevassa työryhmässä.

Puolustusministeriö pitää tärkeänä, että toimivaltaisilla turvallisuusviranomaisilla on käytössään tehtävien tehokkaaseen hoitamiseen tarvittavat toimivaltuudet.

2. Varsinaisen tiedustelun ja rikostiedustelun suhteesta

Puolustusministeriö pitää hallituksen esityksen luonnoksen päämäärää kannatettavana. Koska kyseessä on kuitenkin lähelle tiedustelutoimintaa tulevasta uudentyyppisestä toiminnasta, puolustusministeriö pitää ensisijaisen tärkeänä eri viranomaisten toiminnan yhteensovittamista ja toiminnan dekonfliktointia. Tätä korostaa luonnoksessa ehdotettu poliisilain 5 b luvun 21 §:n velvoite.

Puolustusministeriö katsoo, että selkeämpää eroa rikostiedustelun ja varsinaisen tiedustelutoiminnan välillä voitaisiin tehdä vielä selkeämmin käyttämällä etenkin uusista toimivaltuuksista rikostorjunnallista nimitystä. Puolustusministeriö esittää harkittavaksi, pitäisikö luonnoksessa ehdotetusta paikkatiedustelusta käyttää ennemmin nimitystä salainen paikanetsintä ja pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävässä tilassa suoritettavista salaisista toimenpiteistä nimitystä salainen kotietsintä. toimivaltuuksien nimet voisivat vastata sitä, mitä tällä hetkellä eduskunnassa käsittelyssä oleva pakkokeinolain muutoksessa ehdotetaan käytettäväksi. Tämä voisi osaltaan selkeyttää toimintojen eroavaisuuksia etenkin, kun rikostiedustelussa toiminnan kohteena oleva toiminta voi paikoitellen olla päällekkäinen varsinaisen tiedustelutoiminnan kanssa.

3. Tiedonvaihto

Esitysluonnoksen 5 b luvun 16 §:n 2 momentissa säädetään rikostiedustelutiedon luovuttamisesta muille viranomaisille. Momentin 2 kohdan mukaan poliisi saa luovuttaa tietoja Puolustusvoimien [p]ääesikunnalle sen toiminnan suuntaamiseksi ja rikoksen estämiseksi. Kohdan yksityiskohtaisissa perusteluissa viitataan kuitenkin ainoastaan sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta annetun lain (SKRTL) 93 §:n mukaisiin tehtäviin. Puolustusministeriö kiinnittää huomiota siihen, että Pääesikunnan tehtävänä on lisäksi SKRTL 88 §:n nojalla sotilasrikosten estäminen, paljastaminen ja selvittäminen. Viittaaminen ainoastaan SKRTL 93 §:än voi johtaa virheellisiin vastakkaistulkintoihin taikka muihin tulkintaepäselvyyksiin.

Puolustusministeriö esittää harkittavaksi, pitäisikö lain perusteluja selkeyttää täydentävällä maininnalla, jonka mukaan Pääesikunnan SKRTL 88 §:n mukaisessa esitutkintaviranomaisen toiminnassa sovelletaan säännöksen 1 ja 3 kohtien tiedonluovutussääntöjä.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 31
00131 Helsinki

Eteläinen Makasiinikatu 8 0295 16001
Helsinki +358 295 16001

kirjaamo.plm@gov.fi
www.defmin.fi

Uusien toimivaltuuksien voidaan katsoa mahdollistavan aiempaa tehokkaamman puuttumisen rikollisuutena ilmeneviin hybridiuhkiin. Ehdotettu poliisilain 5 b luvun 16 § mahdollistaa hybridiuhkia koskevan rikostiedustelutiedon luovuttamisen Pääesikunnalle – tilanteen mukaan sotilastiedustelulle, vastatiedustelulle taikka sotilasrikosten rikostorjunnalle. Tätä voidaan pitää tärkeänä, jotta Puolustusvoimat kykenee muodostamaan riittävän tilannekuvan maanpuolustukseen kohdistuvista uhkista ja suuntaamaan toimintaansa oikea-aikaisesti.

4. Peitelty tiedonhankinta

Puolustusministeriö toteaa, että sotilastiedustelusta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi kotirauhan suojan osalta, jos eduskunnassa käsittelyssä oleva laki perustuslain 10 §:n muuttamisesta tulee voimaan. Lausunnolla olevassa hallituksen esityksen luonnoksessa ehdotetaan muutettavaksi peiteltyä tiedonhankintaa koskevaa sääntelyä niin, että peitelty tiedonhankinta olisi mahdollista myös pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävässä tilassa.

Puolustusministeriön näkemyksen mukaan peitelty tiedonhankinta, peitet toiminta ja valeosto ovat toimivaltuuksina varsin lähellä toisiaan. Tästä syystä voidaan pitää ehkä jopa erikoisena, että peiteltyä tiedonhankintaa ei voida käyttää pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävässä tilassa ottaen lisäksi huomioon sen, että peitelty tiedonhankinnan voidaan katsoa lyhytkestoisen luonteensa vuoksi puuttuvan edellä mainituista toimivaltuuksista lievimminkin kotirauhan suojaan.

5. Lopuksi

Puolustusministeriö haluaa lopuksi korostaa sitä, että toimintaa pystytään tehokkaasti yhteensovittamaan varsinaisen tiedustelutoiminnan kanssa ja tiedonvaihto on toimivaa.

Muilta osin puolustusministeriöllä ei ole asiasta puolustushallinnon osalta lausuttavaa.

Yksikön johtajan sijainen
hallitusneuvos

Minnamaria Nurminen

Vanhempi hallitussihteeri

Kosti Honkanen

Jakelu SM PO Lainsäädäntöyksikkö

Tiedoksi SM PO Lainsäädäntöyksikkö, Heidi Aliranta
SM PO Lainsäädäntöyksikkö, Markus Terenius

Kansliapäällikkö Janne Kuusela

Pääesikunta

VN/34876/2025-PLM-48

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: